

Mijn kind gaat naar de basisschool in **GBS Toverveld**

2. Pedagogisch project

September 2023

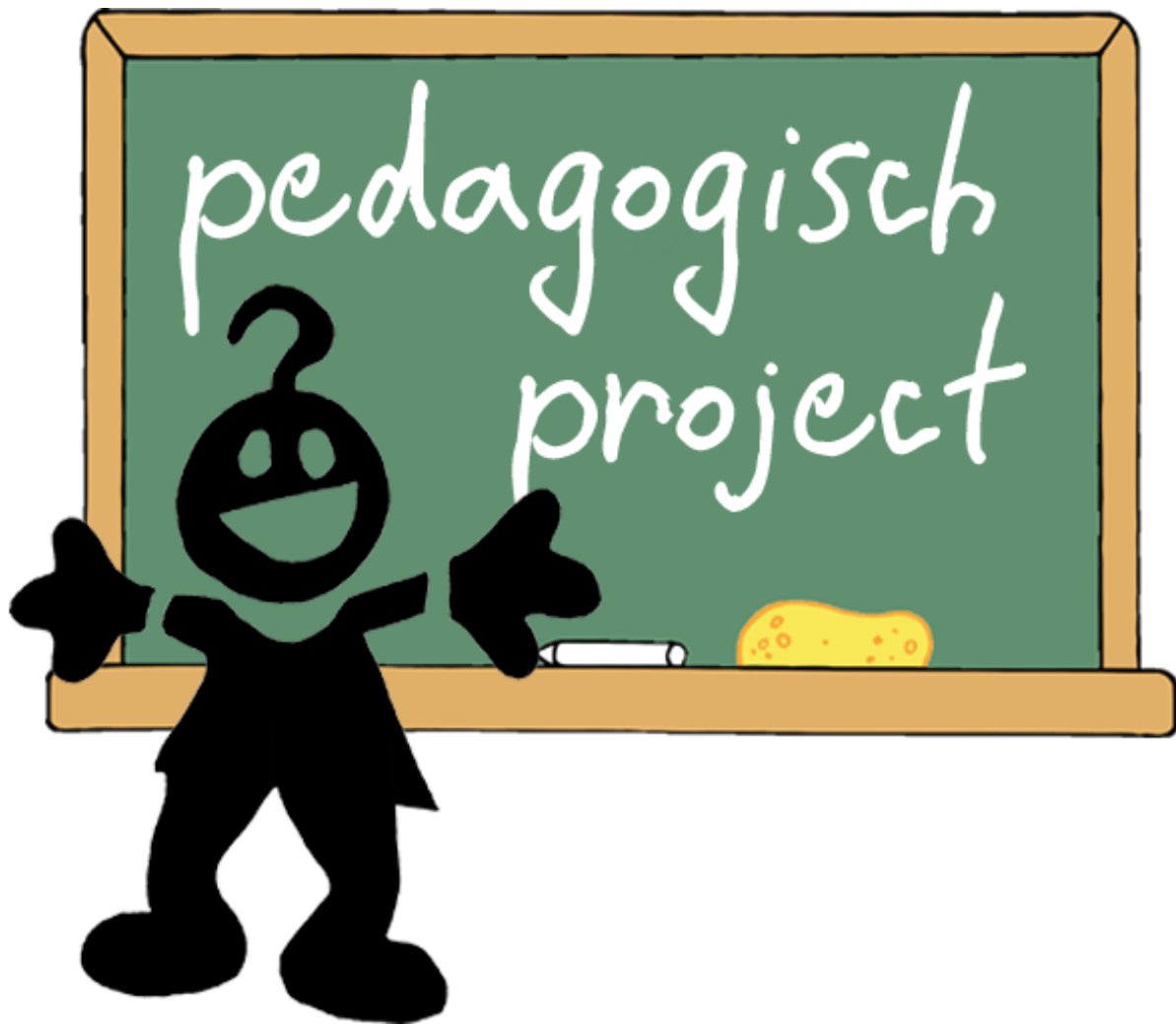
Enkel wat decretaal is opgelegd, wordt opgenomen in het deel 'schoolreglement'. De overige afspraken staan in de infobrochure. Beide worden door de ouders 'voor akkoord' ondertekend.

2. Pedagogisch project

Het **pedagogisch project** is een algemene visie van het schoolbestuur op onderwijs, het kader waarin 'TOVERVELD' wil werken. Het geeft informatie over de pedagogische en onderwijskundige methodes, rekening houdend met de ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

ToVerveld

Hoofdstuk 1 Toelichting van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen in GBS Toverveld

Op 8 februari 1997 zijn de **ontwikkelingsdoelen** voor het kleuteronderwijs en de **eindtermen** voor het lager onderwijs wetgevend bekrachtigd door het Vlaams Parlement.

- **Ontwikkelingsdoelen** zijn de minimumdoelen op het vlak kennis, inzicht, vaardigheden en gebruiken in het kleuteronderwijs.
- **Eindtermen** zijn minimumdoelstellingen die op het einde van het lager onderwijs moeten worden bereikt.

Het betreft concrete oogmerken die in alle Vlaamse scholen moeten worden nagestreefd. Het gaat om kwaliteiten inzake kennis, inzicht, onderwijsgebruiken en vaardigheden. Het is duidelijk dat zoveel mogelijk kinderen deze eindtermen zouden bereiken. De controle op het bereiken ervan gebeurt door de inspectie binnen de scholen.

Bij de uitwerking van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen wordt vertrokken van een aantal basiselementen in de ontwikkeling van kinderen. Deze elementen situeren zich binnen drie domeinen of velden:

a) De **basiskenmerken** vormen de kern:

- Het beschikken over een positief zelfbeeld
- Gemotiveerd zijn
- Zelf initiatief nemen

b) De **algemene ontwikkeling** omvat doelen van algemene aard:

- Kunnen communiceren en samenwerken
- Zelfstandigheid aan de dag leggen
- Creatief en probleemoplossend omgaan met de omringende wereld
- Zelfgestuurd leren

c) De **specifieke leergebiedenontwikkeling** van bijzondere onderwysinhouden:

- Lichamelijke opvoeding
- Muzische vorming
- Taal
- Wereldoriëntatie
- Wiskunde

De drie velden en hun ruimere verbanden zijn nauw met elkaar verweven, er is een **permanente** wisselwerking. Aanknopingspunten worden gevonden in de wereld waarin het kind zich persoonlijk en maatschappelijk bevindt. Deze band met de realiteit is van wezenlijk belang voor de motivatie tot leren. Er wordt beroep gedaan op meerdere vaardigheden tegelijkertijd. Voor het lager onderwijs werden dan ook leergebied-overschrijdende eindtermen geformuleerd voor sociale vaardigheden en het leren leren.

Meer informatie over de ontwikkelingsdoelen en de einddoelen vind je in de brochure van het departement onderwijs: 'Ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs'.

<http://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/ontwikkelingsdoelen-en-eindtermen-voor-het-gewoon-basisonderwijs-informatie-voor-de-onderwijspraktijk>

De opvoedkundige inspanningen van alle leerkrachten in 'Toverveld' zijn gericht op deze doelen.

Dit moet tot uiting komen in de verticale samenhang binnen onze school en de noodzakelijke continuïteit in de begeleidingsaanpak.

Daarbij zijn de basisgegevens:

- **Aandacht voor brede vorming**, vorming van de totale persoonlijkheid: cognitieve, psychomotorische, dynamisch-affectieve en sociale ontwikkeling.
- **Nadruk op actief leren**: leren beschouwen we als een actief, constructief proces
- **Bekommernis voor de zorgbreedte**: opdat zoveel mogelijk kinderen zich een brede basisvorming eigen kunnen maken, streven we ernaar problemen tijdig vast te stellen, te melden en waar nodig goed te verhelpen.
- **Gericht op samenhang**, continuïteit.

De pedagogische en methodische aanpak van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen en de spreiding ervan over de basisschool behoort tot de pedagogische vrijheid van de school en zullen in het leerplan herkenbaar opgenomen worden. Daarbij heeft de overheid uitdrukkelijk de vrijheid gelaten aan de onderwijsverstrekkers om binnen hun pedagogisch project, naast de eindtermen en ontwikkelingsdoelen, nog andere doelstellingen en interne criteria voorop te stellen en na te streven.

Wat maakt 'Toverveld' anders dan andere scholen?

'Toverveld' wil elke leerling een sterke basis meegeven voor later en dit op cognitief, motorisch en sociaal emotioneel vlak. Deze harmonieuze basis kunnen we alleen realiseren als open school. We vinden het belangrijk om ouders, externe organisaties zoals CLB, leersteuncentra, ... hierbij te betrekken. Verder willen we onze leerlingen tot wereldwijze burgers maken.

Zij streeft de harmonie na tussen weten, kunnen, voelen en zijn:

- De concrete verwezenlijking van deze algemene doelstellingen gebeurt via het schoolwerkplan. Dat werkt op termijn met bepaalde thema's aandachts- en actiepunten en de aanwending van specifieke methodes.
- Onze samenleving evolueert voortdurend, het onderwijs is een deel van deze veranderende maatschappij en moet dan ook meestappen met maatschappelijke evoluties. Nochtans zijn vele van de vooropgestelde doelen niet nieuw maar worden beter, duidelijker omschreven.

We willen dit pedagogisch project ook niet als het definitieve beschouwen.

Via bijscholing, overleg, planning zullen we wel streven naar concrete verbetering, het stap voor stap verkennen van vernieuwende methodieken en inzichten, evalueren en toepassen ervan.

Concreet betekent dit:

1. **Onze eigenheid** wordt bepaald door zeer uiteenlopende kenmerken: inrichtende macht, eigen geschiedenis, inplanting in de gemeente, tradities, de gegroeide leerkrachtenploeg en de gebouwen,
 - 'Toverveld' behoort tot het **officieel gesubsidieerd onderwijsnet**. De gemeente Herent is de inrichtende macht. Het pedagogisch project werd goedgekeurd door de gemeenteraad.
 - 'Toverveld' is **dienstverlenend aan de lokale gemeenschap** en wordt als dusdanig geregeld doorgelicht met kritische overwegingen inzake de door haar nagestreefde en gerealiseerde doelen.
 - Verschillende beslissingen inzake 'Toverveld' behoren tot de **bevoegdheid** van het bestuurscollege, de onderwijsschepen en de gemeenteraad. Het gemeentebestuur heeft dus een verregaande autonomie inzake vormgeving en de inhoud van haar gemeentelijk onderwijs.
 - Het **pedagogisch project** geeft vorm aan deze autonomie. Het is een uitermate belangrijk gegeven en een voortdurende verantwoordelijkheid van de democratisch verkozenen.
 - Als **openbare instelling** staat onze school open voor alle kinderen, welke ook de levensopvatting van de ouders is. De vrije keuze van een cursus godsdienst of niet-confessionele zedenleer is gewaarborgd.

2. De school staat ten dienste van de hele gemeenschap

'Toverveld' staat ten dienste van, de hele gemeenschap, het kent geen uitsluiting en het eerbiedigt alle filosofische en ideologische opvattingen van ouders en personeel. De school bevordert het democratisch gedachtegoed en leidt de leerling naar een actief-democratisch burgerschap. 'Toverveld' vertrekt van een positieve erkenning en de waardering van de verscheidenheid van meningen, overtuigingen en houdingen en ziet dit als een verrijking voor de gehele schoolbevolking. Het pedagogisch materiaal wordt hierbij zorgvuldig en kritisch gekozen.

3. Sociale rechtvaardigheid - gelijke kansen bieden tot ontwikkeling

- Tevens wil 'Toverveld' als gemeenteschool **sociaal rechtvaardig** zijn: de leerlingen gelijke kansen bieden tot ontwikkeling. We streven naar een gelijke basisvorming voor iedereen. We stellen ons tot doel alle kinderen een geheel van kennis, vaardigheden en capaciteiten bij te brengen, die men beschouwt als minimaal noodzakelijk om in onze samenleving volwaardige kansen te krijgen.

- Voor **kansarme leerlingen** zal de school sterk compenserend optreden om de gevolgen van een ongelijke sociale positie om te buigen. Differentiatie binnen de klasstructuur komt ruim aan bod.
- De klassen hebben elk een **pedagogische aanpak** zal die verscheidenheid als uitgangspunt nemen. De gemeenschappelijke doelen moeten door iedereen worden bereikt, maar verder moet niet iedereen goed zijn in hetzelfde. De verschillende soorten vaardigheden en talenten worden individueel gevaloriseerd. Praktische vaardigheden en artistieke uitdrukking krijgen een volwaardige plaats in de beoordeling van de leerlingen.
- Het gebruik van een **leerlingvolgsysteem** en mondeling overleg moet hiertoe bijdragen. Tekorten kunnen dan binnen de gedifferentieerde klas, via bijkomende lessen worden opgevangen. Het **uitgewerkt zorgbeleid** (zie verder) helpt deze doelstelling realiseren.

4. De rechten van het kind

- ‘Toverveld’ erkent uitdrukkelijk de Wereldverklaring van de Rechten van de Mens en van het Kind in het bijzonder: dit houdt het recht in van elke leerling op een **eigen** persoonlijkheid of identiteit.
- Het onderwijs moet de kinderen de kans bieden zich als persoon te verwezenlijken. Onderwijs moet daarom niet alleen bijdragen tot bekwaamheden die nuttig zijn voor het vervullen van welbepaalde rollen, het moet tevens proberen de kennis en de vaardigheden aan te reiken die de kans op een vol en bevredigend leven vergroten. Het onderwijs moet de kans verhogen dat men zich ‘goed’ voelt, we streven ook naar een onmiddellijk **welbevinden van het kind in zijn ontwikkeling**.
- Als gemeenteschool willen we openstaan voor de gemeenschap, voor onze gemeente, gevoelig zijn voor wat daar leeft. We willen meer zijn dan een kruispunt van maatschappelijke invloeden om dit gevoel van gemeenschap te ontwikkelen.

5. Totale ontwikkeling

‘Toverveld’ stelt een **totale** ontwikkeling voorop en wil daarvoor optimale ontplooiingskansen scheppen met aandacht voor volgende gegevens:

- **Functionele kennisverwerving** met het oog op de reproduceerbaarheid en de bruikbaarheid van feiten, begrippen, structuren, methoden, relaties, synthese/analyse enz... . Deze kennis brengt de leerlingen codes, kaders en vaardigheden bij waarmee zij nieuwe informatie kunnen ontsluiten en deze leren te plaatsen en te beoordelen.
- **Ontwikkelen van probleemoplossend gedrag**: een techniek waarbij problemen stap voor stap behandeld worden en die tot een volwaardige oplossing leidt
- **Ontwikkelen van vaardigheden**: taalvaardigheid, sociale vaardigheid, creativiteitszin, aanpasbaarheid...
- **Intellectuele- en persoonlijkheidsvorming**: verstandelijk functioneren, alsook trachten te leven in de sociale en emotionele sfeer
- **Waardevorming op menselijk vlak**: medemenselijkheid, verdraagzaamheid, vriendschap, solidariteitszin... . De waardenvorming kan niet worden beperkt tot de lessen moraal of godsdienst maar is wezenlijk vakoverschrijdend. De manier waarop leerlingen in contact komen met de verschillende vakken verduidelijkt de plaats van waarden in het leven van mensen en hun gemeenschappen. Ethische aspecten van verschillende problemen moeten aan bod komen in de klas.
- **Affectieve opvoeding**: leren omgaan met eigen gevoelens en emotionele beweging evenwichtig hanteren... .
- **Functionele persoonlijkheidskenmerken**: inzet, zelfwerkzaamheid, objectiviteitszin, zin voor nauwkeurigheid, efficiëntie, stiptheid, intellectuele nieuwsgierigheid ontplooiën

- **Positief zelfbeeld en zelfvertrouwen** bijbrengen door positieve ervaringen bij persoonlijke inzet.
- **Sociale opvoeding:** sociale bewogenheid stimuleren door sociale interactie, door groepswerk, engagement opwekken en inzicht krijgen bij onrechtvaardigheid, zich solidair opstellen met de minstbedeelden.
- **Motorische (lichamelijke) ontwikkeling:** hygiëne, gezondheidsopvoeding, zwemondericht, sportklassen voor alle leerjaren van de lagere school, omnisportactiviteiten op woensdagnamiddag, ... zijn factoren die bijdragen tot de algehele ontwikkeling van onze kinderen.

6. De school kiest voor emancipatorisch onderwijs

- 'Toverveld' biedt alle leerlingen gelijke ontwikkelingskansen aan.
- De school wil de kinderen bijbrengen dat mensen aan zichzelf kunnen bouwen en hun leven naar eigen vermogen kunnen uitbouwen, zodat in de maatschappij ieder zijn weg vindt.

7. De school voedt op tot respect voor de medemens

- Verdraagzaamheid tegenover iedere eerlijke overtuiging.
- Respect voor de integriteit van elk persoon.
- Een goed leefklimaat en de leefomgeving zijn een onvervreemdbaar goed voor elke mens.
- Het recht van eenieder op een persoonlijke en gezonde leefwereld
- Inzicht bijbrengen dat de persoonlijke vrijheid wordt beperkt door de vrijheid van de medemens.

8. Aandacht voor het werelds gebeuren en het meervoudige van het gemeenschapsleven.

- 'Toverveld' bevordert de gedachte van het **Europees burgerschap** en de verbondenheid. Daarbij komen regionale eigenheden aan bod. 'Toverveld' houdt regelmatig contact met de Wereldwinkel, en met de lokale 11.11.11-werking, 'Toverveld' is vertegenwoordigd in de gemeentelijke werkgroepen rond de derde-wereld-problematiek, speciaal met de Q'eqhigemeenschap in Guatemala.
- 'Toverveld' wil opvoeden tot een **dynamisch mens- en maatschappijbeeld**. Hierbij willen we het belang van toekomstvisies en persoonlijke engagementen beklemtonen. We streven naar het herstel van toekomstperspectieven.
- De maatschappij is een **collectieve onderneming** die voor uitdagingen staat, niet als een zinloze optelsom van individuele impulsen en belangen.
- Een gevoel van **samenhorigheid en solidariteit** enerzijds, en anderzijds een geheel van gemeenschappelijke waarden en doelstellingen. Deze waarden moeten o.a. gestalte krijgen in de schoolcultuur (wijze van overleg, besluitvorming, gehanteerde leermiddelen en methodieken)

9. Ouderparticipatie

Het is de bedoeling dat 'Toverveld' van generatie tot generatie uitgroeit tot een levensschool en een belangrijke leefgemeenschap.

In dat kader past de deelname, de **participatie van de ouders**. Deze moet de afstand verkleinen tussen de extra-scolaire wereld van de jongeren, het lokaal sociaal-culturele leven en de school. De school waardeert de inbreng van de ouders, o.a. via oudervergaderingen, leesmoeders en -vaders, begeleiding bij leerwandelingen; hulp bij feestelijkheden, organiseren van sport- en andere feesten, ... met een **vormingsaanbod** naar ouders toe. Dit aanbod heeft betrekking op materies die deels rechtstreeks aansluiten bij de school, deels op algemene maatschappelijke, pedagogische en culturele ontwikkelingen verbonden met ouderschap.

In het begin van elk schooljaar wordt een informatieavond over de klassenwerking georganiseerd.

De ouderraad zorgt voor aanvulling door gespreksavonden bv. i.v.m. pesten op school, gezondheid, de schoolkeuken, lezen op school,... . Op die manier kunnen ook **materiële en intellectuele middelen die in de school aanwezig zijn, beter benut worden.**

10. Zorgbeleidsplan

Bij de uitbouw van het zorgbeleid in onze school worden de zorguren aangewend voor initiatieven inzake de preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden, dus op het terrein van de leerlingenzorg.

Zorg krijgt een plaats als onderdeel van het dagelijks onderwijs- en opvoedingsgebeuren. De leerlingenzorg heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van alle leerlingen, met een voortdurende afstemming tussen het pedagogisch-didactisch aanbod en de signalen van en verschillen tussen de leerlingen.

De uitbouw van een globale zorgaanpak in de school situeert zich, voor wat betreft preventie en remediëring, op drie niveaus:

- De coördinatie van zorginitiatieven op het niveau van de school;
- Het ondersteunen van het handelen van de leraren;
- Leerlingbegeleiding

Analyse van de drie niveaus:

- **De coördinatie van de zorginitiatieven op het niveau van de school.**

De zorgcoördinator is zichtbaar aanwezig op school en is een aanspreekpunt voor zowel leerlingen als leraren, ouders, externe hulpverleners en andere deskundigen.

De zorgcoördinator organiseert het overleg. Dit overleg vindt op regelmatige basis plaats op schoolniveau. Met het zorgteam (taakleerkracht, GOK-leerkracht, directie, zorgcoördinator en één leerkracht uit het kleuter- en lager onderwijs) wordt er minimaal éénmaal per trimester overlegd. Hier worden pedagogische- didactische knelpunten, werk- en groepeeringsvormen,... bespreekbaar gemaakt. Zo kunnen ook de noden van leraren en leerlingen besproken worden.

Vervolgens wordt het besprokene op een personeelsvergadering voorgelegd en kan er gestreefd worden naar een gezamenlijke doelgerichtheid binnen de school.

Bijvoorbeeld:

- Opstellen inventaris didactisch materiaal
- Openen schoolbibliotheek (voor informatieve boeken,...)
- Gebruik van een kindvolgsysteem
- Het gebruik of verbod van rages en ruilsystemen bij de leerlingen
- De registratie van nuttige gegevens over leerlingen

Het bevorderen van de communicatie met de ouders van risicoleerlingen krijgt hierbij ook specifieke aandacht.

Minimum tweemaal per jaar wordt een overleg op groepsniveau georganiseerd. In aanwezigheid van de groepsleerkracht, de zorgcoördinator en een CLB- medewerker worden de problemen bij de individuele leerlingen besproken. Er wordt gestreefd naar een uitbreiding van dit multidisciplinair overleg.

Het zorgteam (zoco's en zorgjuf/-meester) hebben wekelijks op maandag een overleg met de directie.

- **Ondersteunen van het handelen van de leraren.**

Bij het beantwoorden van vragen of het oplossen van diverse problemen zullen de groepsleraar en de zorgcoördinator hun deskundigheid samenleggen op een overlegmoment. Er wordt dan gezocht naar oplossingen en acties.

Streven naar een goede relatie, vanuit een gelijkwaardige inbreng, tussen groepsleerkracht en zorgcoördinator is prioritair.

De leerkracht moet kunnen rekenen op ondersteuning en coaching om zijn/haar draagkracht te verhogen.

Voorbeelden:

- Bij de aanpak van een pestprobleem
- Ondersteuning bieden en samenwerken met leraar bij het opstellen van een handelingsplan
- Hulpmiddelen aanreiken: tafelkaarten, 'Stafkes' van Meichenbaum ,...
- ...

- **Leerlingbegeleiding.**

De klemtoon ligt op preventie in de klas. Remediëren en preventie gaan hand in hand. De kinderen krijgen de extra ondersteuning die ze voor hun individuele noden nodig hebben: dit kan zowel individueel, in groep, in de klas of buiten de klascontext.

Door groepswerk, coöperatief leren, team-teaching, zelfstandig probleemoplossend werken,... kan de leraar, zorgjuf/-meester en/of de zorgcoördinator meer tijd vrij maken voor het observeren en het begeleiden van het kind met ontwikkelings- en leerachterstanden.

Overleg met de zorgcoördinator en derden is hierbij belangrijk.

Besluit

De school zal op gebied van preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden op de drie hierboven beschreven niveaus het nodige werk verrichten. Weliswaar moet er rekening gehouden worden met de beginsituatie, de behoeften van de leerlingen en het pedagogisch-didactisch aanbod.

Hierbij gelden welbevinden en betrokkenheid van de leerling als belangrijkste norm.

Dit alles wordt regelmatig door het zorgteam geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd door het ganse lerarenteam.